

Føroyingar í útlendskum fótbólti:

Hugburðurin eigur at vera: »Her komi eg«

Føroyskir landsliðsleikarar eru nóg góðir at standa seg í bestu deildunum í Danmark, heldur danskur venjari, meðan ein annar heldur, at hugburðurin til venjing og innlæringin í yngru deildunum má batna, um fleiri skulu standa seg

Tveir føroyingar vóru millum teir 134 bestu fótólts-spælararnar, sum sunnudagin vóru í byrjunaruppstillingini í teimum tólv liðnum í dansku superliguni. Todi Jónsson tyktist hava vunnið sær fast pláss á liðnum hjá Lyngby, og Jákup Mikkelsen hevur tær síðstu ferðirnar verið fyrsta málmannsvalið í Herfølge.

Umfram teir báðar roynir ætlar ein triði klaksvikingur at royna seg í útlendskum fótbólti. Tað er Kurt Mørkøre, sum fór av landinum fyri viku síðan og nú stríðsti fyri at vinna sær pláss á norskskum 2. deildarliði.

Men burtursæð frá hesum trimum, so eru okkum vitandi eingir føroyskir fótólts-spælarar á besta liðnum í nökrum útlendskum felag. Jan Allan Müller og Jens Erik Rasmussen komu heim ar Horsens eftir summarsteðgin, Jens Kristian Hansen gavst í Randers Freja í fjór, eftir at hann í drúgv skifti hevði fast pláss á liðnum. John Petersen er í summar komin aftur ur skive, og Óssur Hansen og Magni á Lakjuni gjørdur skjott av í Vejle, har Óssur eftir stuttari tíð var um at vinna sær fast pláss.

Onkrir leikarar vóru burtur í útbúgvingarvörðum, og tá útbúgvingin var liðug ella tá tað bar til at halda fram við útbúgvingini í Føroyum, so komu teir aftur. Men aðrir fóru av landinum fyri at royna, hvussu langt teir megnaðu at koma í kappingum, sum hava hægri stóði enn føroyska landskappingin.

Spurningurin er so, hvørjar orsøkirnar eru til, at teir komu heim aftur. Er stóðið í Føroyum so mikið lagt, at føroysku spælararnir ikki eru nóg góðir til útlendskan fótbólt, ella eru tað onnur viðurskipti, sum spæla inn.

Teir bestu eru nóg góðir

Føroyingar hava fyrst og fremst roynt seg í Danmark. Í lotuni eru triggir av teimum tiggju venjarunum í 1. deild danir. Umfram í Føroyum hava teir allir royndir sum venjarar í Danmark, og tí er náttúrligt at spyrja onkran teirra, hvat teir halda um møguleikarnar hjá føroysku spælarunum, sum hava roynt og royna seg í øðrum londum.

Frank Skytte, venjarin hjá TB, er ikki í iva um, at teir bestu føroyingar eru nóg

góðir til fótbólt á høgum stóði í Danmark:

– Tað eri eg púra sannførdur um. Orsøkin er einfalt tann, at teir bestu føroysku spælararnir eru á einum stóði, sum er eins høgt, sum tað hjá donum. Eg var venjari hjá TB í 1982, og tað er tyðuligt, at stóðið, bæði taktiskt, tekniskt og fysiskt er hækkað nóg síðstu árin. Tað eru fleiri lið, sum venja fyra ella fimm ferðir um vikuna, og umstøðurnar at spæla eru vørnar nóg betri, síðani graslíksvallirnir eru komnir.

Fleiri hava roynt

Frank Skytte hevur havt føroyskar spælarar undir hond í Danmark. Í 1985 var Rógvi Thorsteinsson í Fremad Valby, sum flutti upp í 3. deild, í 1991 var Poul F. Joensen í Glostrup IC, og í 1991 og 1992 var Jón Jóhannessen í sama felag, sum bæði árin spældi í Danmarksseriuni.

– Teir báðir seinnu vóru dreingjalíðsspælarar, tað eg var í Føroyum, og eg var ovfarin at siggja, hvussu nóg teir og føroyskur fótbóltur vóru mentir. Eg metti Poul F. Joensen sum ein av teimum, ið stýrir miðvöllinum, og nú hann aftur er í góðari venjing, ger hann tað hjá TB.

Frank Skytte sigur, at allir triggir stóðu seg væl í Danmarksseriuni. Hann heldur eisini, at teir høvdu meiri í sær enn danmarksseerustóði, men tað vistu teir ikki í Danmark upp á sama máta, sum teir høvdu gjørt í Føroyum og aftur gjørdur eftir at teir vóru komnir heimaftur.

Sjálvsálitið

– Teir vóru ov smádnir, og teir dugdu ikki at taka tað ábyrgd á seg, sum eg visti, at teir megnaðu. Poul F. Joensen hevði verið á landsliðnum stutt frammanundan, at hann kom, og Jón Jóhannessen varð bóðsendur at spæla á landsliðnum, meðan hann var niðri. Tað sigur nakað um styrkina hjá teimum, sum átti at verið væl betri enn hjá teimum í danmarksseeruni, men teir vóru ikki betri enn hinir, og tað hevði við sjálvsálitið at gera.

Frank Skytte heldur, at Todi Jónsson og Jan Allan Müller eru dømi um spælarar, sum hava stóðið seg og standa seg í Danmark, í teir hava sjálvsálitið:

– Jan Allan var millum bestu málsmáttar í deildini, hóast Horsens taldist millum botnliðini, og Todi Jónsson skorar hvørt vikuskifti. Teir hava verið idnir og hava arbeitt fyri søkini, men tað skal eisini sjálvsálitið til. Teir hava nakað av tí, sum eg kalli »her komi eg, og eg eri góður og kann skora mál«. Aðrir føroyskir spælarar áttu at lært av teimum. Hetta er ivaldest tað, sum manglar mest hjá øðrum, sum hava roynt seg.

Uppalingin og hugburðurin

Finn Røntved, sum er venjari hjá FS Vágar, og sum í 1991 og 1992 var venjari hjá TB, heldur, at tað er sjón fyri søgn at summir klára seg í Danmark, men hann hevur eina aðra frágreiðing uppá, hvi tað ikki eru fleiri, sum eru komnir so langt:

– Føroyska fótóltsmentanin er rættuliga ymisk frá tí dansku. Í Danmark leggja tey tyngdina í at spæla fótbólt, meðan tað í Føroyum verður lagdur mest dentur á at stríðast í fótbólti. Tað merkir ikki, at føroyski fótólturnir eru kediligur, men

Todi Jónsson skorar nærmast hvørt vikuskifti fyri Lyngby í bestu dansku deildini (Savnsmynd)

tað er øðrvisi, og ber trupul-leikar við sær, tað føroyingar royna seg í Danmark.

Tað hevur eisini nakað við venjingina at gera. Eg staðfesti ferð eftir ferð, at teir vaksnu hava ikki nóg gott fótóltskil, og at tað er tørvur um at rætta sovróðið, sum eigur at vera komið upp á pláss, ta teir fara ur dreingjadeildini. Eg veit, at í nökrum feløgum verða børnini lærd at spæla, men í nökrum eru tað børn, sum venja børn, og tað sigur tað seg sjálvt, at nóg verður ongan tíð lært.

Finn Røntved eigur tveir beiggjar, ið hava livað av fótóltnum – annar er hin navnframi Per Røntved, og hin er Kim Røntved, sum er 34 ára gamal og framvegis er yrkis-spælar:

– Kim leggur í øllum livsins viðurskiptum so mikið stóran kropsligan byrðar á seg, sum hann kann. Eina ferð spurdi eg hann hvi, og hann svaraði, at hann livdi at sini ítrott, og at tað var neyðugt at røkja kroppin. Tí kundu føroyskir fótólts-spælarar lært av. Nógvir koma í bili til venjingar og seta hann so tætt við vøllin, sum tað yvirhøvur letur seg gera.

Tryggjoleikin

Danin í FS Vágar visir eisini á sinniliga partin. Føroyar eru eitt trygt samfelag, og teir, sum hava evnini koma til skorin klæði:

– Bæði Todi Jónsson og Jákup Mikkelsen vóru sjálvskrivaðir 1. deildarspælarar í Føroyum, men teir noyddust at byrja frá botninum av í Danmark. Ætlar tú tær at gera sum teir, bróta upp um armar, venja og hava tol. Tú kanst ikki geva uppat, um tú ikki beinanvegin kemur á 1. lið.

Onkuntíð verður sagt, at nýggir leikarar miðvist verða hildnir uttan fyri, ta teir koma í fremmant felag og royna at arbeiða seg upp, men tað heldur Frank Skytte ikki, at talinger er um:

– Tú verður vígaður og lættur, og staðfesta víðleikarnir, at tú kanst menna um heildina hjá teimum, so verður tú góðtíkin. Tað eru minar royndir. Men tú skalt ikki rokna við, at alt og øll niga fyri tær og lata hvørja grind upp. Tá er neyðugt at spýta í logvarnar og sjálvar leggja rygg til.

–nn–

Jan Allan Müller hevur roynt seg sum yrkis-spælar í bæði Hollandi og Danmark. Í næstbestu deildini var hann toppskjútti á liðnum hjá AC Horsens (Savnsmynd)